

Verksamhetsberättelse 2006

Styrelsen för Norrbottens Ornitologiska Förening får härmed avge följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2006:

Styrelsens sammansättning (Fr.o.m. årsmötet 2006. Totalt 7 ledamöter och 3 suppleanter.)

Ordförande: Jan-Olov Johansson, Luleå (ledamot).
 Vice ordförande: Andreas Livbom, Luleå (ledamot).
 Kassör: Margareta Helmersson (ledamot).
 Sekreterare: Jan Eriksson, Boden (ledamot).

Övriga ledamöter: Ingrid Sandahl, Kiruna.
 Ove Persson, Piteå.
 Per Sandberg, Piteå.

Suppleanter: Glenn Bark, Luleå.
 Håkan Tyrén
 Thure Andersson, Luleå.

Övriga uppdrag

Revisorer: Waldemar Berggren, Boden.
 Mats Bergquist, Boden.

Revisorssuppleanter: Tryggve Arvidsson, Piteå.
 Mats Williamsson, Luleå.

Valberedning: Tord Gustafsson, Luleå.
 Lars Harnemo, Luleå

Hedersmedlemmar: Ove Backlund, Luleå.
 Waldemar Berggren, Boden.
 Matsåke Bergström, Norrfjärden.
 Arthur Leidgren, Dokkas.
 Folke Lindgren, Arvidsjaur.

Medlemsutveckling:

Vid årets slut hade föreningen 345 medlemmar, fördelade på 299 ordinarie medlemmar, 33 familjemedlemmar, fem ungdomsmedlemmar, fem hedersmedlemmar och tre utländska medlemmar. Totala medlemsantalet ökade med en medlem under -06 jämfört med -05. Antalet ordinarie medlemmar ökade med 10, antalet familjemedlemmar minskade med 11. Övriga förändringar är att antalet ungdomsmedlemmar minskat med en medan tre utländska medlemmar tillkommit.

Forsknings- och fågelskyddsarbeten inom NOF

Haparanda Sandskärs fågelstation

(Ingrid Sandahl)

Med stöd av BDX, Billerud, Bosmina, Haparanda kommun, Länsstyrelsen i Norrbottens län, NOFs fågelskyddsfond, Rolfs såg och SCA har vi klarat verksamheten vid fågelstationen under 2006. Standardiserad ringmärkning genomfördes från den 16 juli till den 19 augusti samt från den 24 september till den 15 oktober. Under denna tid har 24 ringmärkare och assistenter deltagit i arbetet.

Elva kommer från länet, sju är kvinnor och fyra 20 år eller yngre. Stationen har haft en utländsk medarbetare, en skolrektor från Holland. Det ekonomiska stödet har gjort det möjligt att betala matbidrag, framför allt till yngre medarbetare, samt resorna mellan fastlandet och Haparanda Sandskär. Ringmärkning genomfördes även 29 maj till 1 juni under en kurs för naturguider ordnad av Tornedalens folkhögskola.

Under 2006 märktes 3490 fåglar av 69 arter. Detta är ett gott resultat med tanke på att ringmärkare saknades under slutet av augusti och början av september. Orsaker till bemanningsluckan är dels ett sent återbud, dels att personer avstod från ringmärkning på grund av fågelinfluensan. De vanligaste märkarterna blev som vanligt lövsångare och gråsiska. Satsningen på nya burar gav utdelning i märkrekord av grönbena, 219 stycken. Årsbästa blev det också för myrsnäppa, domherre och talgoxe. Totalt har nu 101491 fåglar av 136 arter märkts sedan starten 1981.

Den 7 juli besökte sju personer öarna Stora och Lilla Harrsten, Korkea och Ylikari för ringmärkning av ungar av måsar, trutar och tärnor. Totalt märktes 34 ungar av åtta arter. För Länsstyrelsens räkning söktes tecken på trutdöd, men några sådana hittades inte. Häckningar av vitkindad gås konstaterades.

Fågelstationen har fått två mycket långväga återfynd. En lövsångare märkt som vuxen den 27 juli 2000 återfanns i Tanzania på 5 grader sydlig bredd enligt ett brev daterat 2 oktober 2002. Avståndet är 7949 km. En videsparv märkt som årsunge den 27 juli 1995 köptes in på en fågelmarknad i Tianjin, Kina den 1 november 1998, 6284 km från Haparanda Sandskär. På rapporten står det: "dead because of illegal hunting".

Den 12-13 augusti firade Haparanda Sandskär Fågelstation sitt 25-årsjubileum. Det skedde med en exkursion för alla som ville vara med och med en festmiddag som kunde avnjutas i härligt väder vid hamnen i Kumpula. Bland deltagarna fanns bland andra chefen för Ringmärkningscentralen, Thord Fransson.

Direkt efter jubileet följde en avancerad ringmärkningskurs för ungdomar. Instruktorerna var ringmärkare med erfarenhet från Ottenby och Hornborgasjöns fältstation. Av de fyra deltagarna var tre från Norrbotten. Kursen omfattade det mesta som en ringmärkare på Haparanda Sandskär måste kunna, allt ifrån handgrepp, art-, ålder- och könsbestämning, fettklassning, ruggning till fågelsäkerhet, materialhantering, lagar och förordningar.

Stationen har under sommaren tagit många studiebesök. Under turistsäsongen vandrar en stor andel av öns besökare till märkplatsen. Bland övriga studiebesök kan nämnas lärargrupper från Marielundsskolan, Gränsskolan och Ryssland, Det givande samarbetet med Naturbruksgymnasiet i Kalix har fortsatt. Två elever därifrån deltog i ringmärkningskursen och en har blivit så duktig att hon sedan var ansvarig ringmärkare under två veckor.

Fågelinfluensan har medfört striktare hygienrutiner som kräver användning av handsprit och mer tvätt av både händer och utrustning. Det utökade behovet av tvättvatten har till största delen klarats genom att vi installerat hängrännor och vattentunnor vid ringmärkarboden, och vi har också satt upp ett tvättbord.

På Norrbottens Ornitologiska Förenings vägnar ber jag att få framföra ett stort tack till våra sponsorer för ert stöd till Haparanda Sandskär fågelstation. Utan detta stöd hade verksamheterna inte kunnat bedrivas.

Projekt Pilgrimsfalk Norrbotten

(NOF har en arbetsgrupp som arbetar inom SNF:s Projekt Pilgrimsfalk.)
(Stig Hamrén)

Årets resultat i Norrbottens län i form av antalet sedda pilgrimsfalkar var i år större än de senaste tre åren. Två nya häckningslokaler hittades under året och totalt 72 lokaler inventerades. 24 lokaler fick inte någon falkhäckning. 48 häckande par noterades och av dessa misslyckades 7 par. De 37 lyckade häckningarna resulterade i 85 ungar. Det gör ett genomsnitt på 2,30 ungar per lyckad häckning vilket är ett godkänt resultat. Tack vare ett generöst bidrag från Göran Gustafssons stiftelse kunde två omfattande helikopterinventeringar genomföras. Helikopterinventeringarna har gjorts i samarbete med Jaktfalk- och Kungsörnen i fjällen-projekten. Ett varmt tack riktas till enskilda personer som på olika sätt hjälpt till med arbetet under det gångna året. Ett tack riktas också till följande organisationer, som på olika sätt bidragit i arbetet: Naturvårdsverket, Länsstyrelsens miljöenhet och Fjällförvaltningen. Med betydande ekonomiska medel har följande organisationer bidragit: Stiftelsen Sveriges Vildnad, Göran Gustafssons stiftelse för natur och miljö i Lappland, Naturskyddsföreningen och Alvins fond.

Projekt Pärluggla

(Jan Andersson)

För "Pärluggleprojektet" blev 2006 en riktigt bottenår, då förutsättningar till lyckade häckningar saknades p.g.a.födobrist. Detta gällde naturligtvis också andra arter som är beroende av smågnagare för sin reproduktion.

Att det väntade ett dåligt år kunde man ana redan under senvintern då spelande pärlugglor i Norrbotten var mycket sällsynt rapporterade i Svalan. Våra rutter, 5st med totalt ca 70 holkar, inventerades framför allt i början av maj och samtliga visade på utebliven häckning. En rutt blev dock ej fullständigt genomgången. Tydligen var sorktillgången bättre i vårt östliga grannland för Jouni Yllipekkala i Haparanda hade ett antal häckningar i sina holkar i Finland.

Inga uppgifter om återfynd har inkommit under året. Glädjande nog verkar det mer positivt för 2007, i alla fall om man ser till den mängd smågnagarspår som just nu (början av jan.), finns i markerna. Nu brukar toppåret för häckning av rovfåglar-ugglor inte komma förrän året efter uppgången av sorkstammen, så kanske får vi vänta till 2008 innan det blir riktigt bra! Eller så blir det, som många gånger tidigare, en sorkkrasch under eftervintern!

Projekt Slaguggla

(Lars Harnemo)

Det blev ett mellanår för slagugglorna i kustlandet. Vi hittade endast fem häckningar varav en misslyckades. Det var häckning i samtliga av dessa holkar även i fjol.

Sorkcyklerna verkar ha ändrats från att ha varit 4-åriga till att ha blivit 3-åriga, i alla fall om man ska se till slagugglornas häckningsframgång.

I Sunderbyskogarna har två holkar försvunnit på ett mystiskt sätt. Träden var nedsågade och inget spår efter holkarna syntes. I den ena av dom var det häckning 2005.

Vi ringmärkte en hona och kontrollerade tre som vi märkt tidigare. Sju ungar blev märkta vilket ger endast 1,8 unge/häckning att jämföra med fjolårets 3,5.

Inget ekonomiskt bidrag har erhållits under året. Nio personer har deltagit i kontroller av holkar samt ringmärkning. Tack till alla er!

Projekt Kungsörn

(Berth-Ove Lindström (skogslandet), Johan Ekenstedt och Ola Larsson (fjällen))

Årets resultat för kungsörn i Norrbotten är 221 kontrollerade revir med 110 besatta revir 36 lyckade häckningar med 42 ungar och 4 misslyckade häckningar. Årets häckningsresultat på kommuner i norrbotten; Arjeplog 1 Arvidsjaur 4 Boden 3 Jokkmokk 4 Gällivare 10 Kiruna 9 Pajala 2 Piteå 1 Överkalix 1 Övertorneå 1. Flera fall av förföljelse har konstaterats under året, ett nedhugget

kungsörnbo norr om Vittangi, en satellitörn från Nordnorge hittades på Gällivare soptipp. 2st kungsörnar har upptäckts i sopsäckar ute i naturen. I slutet av augusti bjöds rovdjursutredaren Åke Pettersson och hans sekreterare till ett möte i norrbotten och vi gjorde även en utflykt till ett kungsörnrevir där någon sköt den ruvande honan 2005. Årets kungsörninventering har skett i ett gott samarbete mellan länsstyrelsen i norrbotten och kungsörngruppen i norrbotten.

Projekt LAMES

(Fristående projekt som drivs av NOF- medlemmarna Rolf Gustafsson, Ingrid Sandahl och Håkan Tyrén)

Sommaren 2006 blev ett ganska bra år för lappmesarna i studieområdet vid Institutet för rymdfysik i Kiruna. Tre lyckade häckningar med totalt 16 flygga ungar blev resultatet i projektets holkar. Kullarna märktes den 19, 22 och 27 juni. Ett par var med största sannolikt detsamma som förra året men 2005 märktes enbart hanen blåród. Detta par häckade i holken bredvid förra årets holk. De andra paren var nya för projektet. Ett av de nya paren var tillsammans redan den 18 mars då bägge märktes. Detta par kom igång först och fick den största kullen, 7 ungar. I tillägg till de individer som häckat i projektholkarna har 6 vuxna individer märkts vid fågelbord.

Långa kontroller, där tiden mellan märkning och kontroll varit mer än ett år, har gjorts för endast två individer. Förutom hanen blåród har en lappmes märkt som bounge 2006 kontrollerats. Dessutom har 19 kullar svarvit flugsnappare och 9 kullar talgoxe märkts i holkarna. Två holkar har en sparvuggla använt som skafferier. En tydlig iakttagelse är att fåglarna prioriterar holkar som är torra före holkar med naturtroget utseende.

NOF:s fågelskyddsgrupp

(Rolf Gustafsson och Ove Persson)

Fågelskyddsgruppen har under 2006 bl.a.

- arbetat med vindkraftfrågor. I fallen Markbygden och Klock- och Tärngrunden i Piteå kommun har vi inte kunnat se någon större negativ inverkan på fågelfaunan. I fallet Sjiska i Gällivare kommun har föreningen lämnat skriftliga motiveringar till varför vi anser området olämpligt för vindkraft. Sjiska ligger i anslutning till ett fågelrikt naturreservat. Huvudförhandling kommer att ske under hösten och föreningen kommer att vara representerad.
- arbetat med Norrbottniabanans sträckning. I vårt arbete har vi försökt identifiera fågellokaler som kan beröras av de förslag till bansträckning som Banverket redovisat.
- Träffat Banverket för att diskutera åtgärder beträffande tågdödade örnar. Representanter för Kungsörnsgruppen Norrbotten (initiativtagare), Banverket och Länsstyrelsen deltog.
- arbetat med jakt på soptippar. Reglerna för skydds jakt kan tillämpas om fara för liv eller egendom föreligger. Här handlar det främst om nedskräpning. Jakten strider enligt vår uppfattning mot EU:s fågeldirektiv eftersom jakt sker under fåglarnas vårsträck. Förslag finns att diskutera etik i jaktutbildningen.
- deltagit i utbildningsdagar tillsammans med Sveaskog och Våtmarksfonden. Sveaskog har lovat att återskapa 100 våtmarker. Vi bör hjälpa till med inventeringar före – efter. Här finns jobb för fler!
- skrivit till Länsstyrelsen om vikten av fortsatt inventering av norrbottens skärgård.

- Lämnat remissvar på utredningen stora rovdjur och uppfödning av fjällgås, nya flyttvägar mm. Deltagit i möte i Hotell Storforsen i december angående fjällgås.

NOF:s fågelskyddsfond

Fondstyrelsen har sedan årsmötet haft följande sammansättning:

Ordförande:	Herman Sundqvist, Avan.
Övriga ledamöter:	Lars Gustafsson, Boden. En vakant styrelseledamot (Marie Björklund tillträtt under 2007)

Under året har fonden behandlat två ansökningar:

- En ansökan från Matsåke Bergström och Leif Lundström om 5000 kr för materielkostnader och bilresor i samband med uppsättning av lappugglebon. (Fågelskyddsfonden, protokoll nr 63, 2006-03-12)
- En ansökan från Haparanda Sandskår om 5000 kr.(Fågelskyddsfonden, protokoll nr 63, 2006-03-12)

Båda ansökningarna tillstyrktes av fondstyrelsen.

I syfte att informera om och marknadsföra fågelskyddsfonden har en artikel om fonden skrivits i tidningen Fåglar i Norrbotten nr 04/2006.

Kurt Perssons minnesfond

Under året har inga stipendier utdelats.

Fåglar i Norrbotten

Redaktionskommittén har under året bestått av Andreas Livbom, Luleå (redaktör), Maiken Arvidsson, Öjebyn och Tomas Carlsson, Piteå. Vår tidskrift, Fåglar i Norrbotten, tjugofemte årgången, har utkommit vid fyra tillfällen om totalt 136 sidor. Upplagan har varit 500 ex. Matsåke Bergström, Norrfjärden, har svarat för utformningen av tidningens omslag samt tillhörande kåseri. Jämte arbetet med tidskriften har Tomas Carlsson fortsatt det omfattande arbetet med att digitalisera föreningens bildarkiv.

Regionala rapportkommittén (rrk).

Kommittén har under året bestått av Mats Bergquist, Övre Buddbyn, Ulf P Eriksson, Gammelstad, Lars Harnemo, Luleå och Andreas Livbom, Luleå. Anna Andersson, Södra Orrbyn, lämnade kommittén under hösten och tackas för sina insatser.

Rrk har sammanträtt vid sju tillfällen. Kommittén har bidragit med uppgifter till Vår Fågelvärlds årsbok "Fågelåret 2005" samt publicerat "Fågelrapport för Norrbottens län 2005" i FiN 2006 nr.2 och nr.3.

Fågelrapporten har framställts m.h.a. Svalan - SOF:s rapporteringssystem för fåglar. I uppdraget ingår att granska raritetsrapporter samt administrera rapportmallar, fågelobservationer och -lokaler, ett intressant och viktigt men tidskrävande arbete.

Ulf P Eriksson har haft en APR-tjänst under våren och hösten 2006 och har arbetat med att färdigställa NOF:s Access-databas med äldre fågelobservationer. Nu återstår att kvalitetssäkra databasen (främst genom förnyad granskning av vissa äldre rapporter/obsar), föra över alla information till Svalan samt uppdatera fyndstatistiken för länets fyra rapportområden.

Övriga aktiviteter

SOF:s årsmöte. Vid årsmötet som genomfördes i Halland den 1 april representerades föreningen av Ingrid Sandahl.

Styrelsemöten

Under januari till mars 2006 har NOF styrelse sammanträtt två gånger inklusive konstituerande styrelsemöte. Efter årsmötet fram till och med november har ytterligare fyra styrelsemöten genomförts. Håkan Tyrén valdes vid årsmötet in som ny styrelsemedlem.

Bland de frågor som behandlats under året kan nämnas:

- Fågelskyddsfrågor har behandlats vid varje styrelsemöte. Exempel på frågor som avhandlats är Norrbottniabanans dragnings genom länet, NOF engagemang i skogsskyddsfrågor, och vindkraftverk i bl.a. områdena Gammelstadsviken, Sjiska, Bondön och Uljaboda i Arjeplogs kommun.
- Jaktfrågor med anledning av inträffade händelser i länet under det gångna året. NOF har fört en aktiv dialog i dessa frågor.
- Ett antal årligen återkommande styrelsefrågor har behandlats. Exempel är årsmötesplanering, budgetfrågor och framtagande av NOF aktivitetsprogram som bifogas FiN två gånger per år.
- En informationsbroschyr för NOF har tagits fram för att sprida kunskap om föreningen och befrämja rekrytering av nya medlemmar.
- Verksamheten vid Haparanda Sandskår har också avhandlats regelbundet vid styrelsemöten. Områden som diskuterats har varit bland annat godkännande av verksamhetsplan, budget, planering av 25-årsjubileum, ringmärkkurser och rekrytering av personal till stationen.
- En viktig fråga för föreningens framtid är rekrytering av nya medlemmar. Olika åtgärder för att öka medlemsantalet har dryftats. Tre konkreta förslag är studiecirklar, mer aktiv värvning i anslutning till exkursioner och att ha ett uppdaterat medlemsregister mer tillgängligt. En angränsande fråga som diskuterats är hur SOF i allmänhet och NOF i synnerhet ska kunna rekrytera fler tjejer som medlemmar.

Medlemsaktiviteter

Under året genomfördes följande medlemsaktiviteter på angiven plats:

- 1.1-28.2 Vinterfågelmattning. Hela länet.
- 21.1 Fågelbordinventering i Kalix.
- 8.2 Temakväll fågelfotografering.
- 11.2 Exkursion: Vinterfågeltur runt Boden.
- 18.2 Vinterfågelrace
- 4.3 Exkursion: Ugglyssning i Boden.
- 17.3 Exkursion: Ugglyssning i Kalix.
- 25.3 NOF årsmöte på Hindersön.
- 1.4 Exkursion: Ugglyssning i Luleå, Boden och Piteå.
- 8-9.5 Exkursion: Ripskådning i Kiruna.
- 22.4 Exkursion i Kalix ("Knipa, vipa och lärka").
- 23.4-14.5 Tre söndagar. Inventeringar i Alvik/Ersnäs.
- 1.5 Vårfågelmorgon i Boden, Luleå och Piteå.
- Maj Exkursion: Kvällsskådning i Vuollerim. Fyra tillfällen under maj månad.
- 9-23.5 Tre tisdagar. Exkursion: Kvällsskådning vid Storavans torn, Boden.
- 7.5 Naturens Dag.
- 10.5-7.6 Fem tillfällen med exkursion runt Lombolo-sjöarna, Kiruna.
- 13.5 Exkursion till fågeltornet vid Smedsbyfjärden.
- 16.5 Exkursion till Kaalasluspa, Kiruna.
- 19.5 Exkursion i Kalix ("När göken gal")
- 20.5 Exkursion till Luspebryggan.

- 29.5 Exkursion till Båtsjaur, Arjeplog.
- 1.6 Exkursion till Bjäckas-strömmarna i Arjeplog.
- 3.6 Exkursion till Storön Kalix. Fick avbrytas i "halvtid" p.g.a. propellerhaveri !
- 2-4.6 Exkursion: Vittangivaara ("I Erik Rosenbergs fotspår")
- 5.6 Exkursion: Nattexkursion i Luleå, Boden ("Försommarnattens röster")
- 8.6 Exkursion till LKAB:s slamdamm.
- 16-18.6 Haparanda Sandskär med häckfågelinventering.
- 15.7-14.10 Ringmärkning på Haparanda Sandskär.
- 12-13.8 Haparanda Sandskär 25 år.
- 12-19.8 Introduktionskurs i ringmärkning för ungdomar på Haparanda Sandskär.
- 2.9 Exkursion till Skvalpen.
- 27.8- 10-9 Tre söndagar. Exkursion: Rovfåglar vid Bredviksberget.
- 7-8.10 Exkursion: World Birdwatch Day.
- 4.11 Exkursion I Kalix. ("Trast och sidensvans")
- nov Föredrag av Frauke Ecke om modernt skogsbruks inverkan på sorkbestånd.

Ekonomi

Under 2006 redovisades ett positivt resultat om 9 628,24 kronor. Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 61 900,23 kronor. Se även separat bokslut för 2006.

Tack

Styrelsen vill avsluta med att framföra ett varmt tack till alla dem som med sitt medlemskap och aktiva arbete stöttat föreningens verksamhet.

/Styrelsen, mars 2007.